

наук. праць Укр. військ.-мед. академії. – К.: УВМА. – 2013. – Вип. № 36. – С. 73-78.

Резюме. В статті на основі епідеміологічного аналізу захворюваності військовослужбовців Вооружених Сил України вивчено військово-епідеміологічне значення інфекційних і паразитарних захворювань серед різних категорій військовослужбовців на сучасному етапі.

Ключові слова: захворюваність, інфекційні і паразитарні захворювання, військовослужбовці срочної служби, офіцери, військовослужбовці за контактом.

Summary. In the article on the basis of epidemiology analysis of morbidity of servicemen of the Armed Forces of Ukraine the military-epidemiology value of infectious and parasitogenic diseases is studied among the different categories of servicemen on the modern stage.

Keyword: morbidity, infectious and parasitogenic diseases, servicemen of urgent service, officers, servicemen after a contact.

УДК 613.67

ВЧЕННЯ ЗАХВОРЮВАНОСТІ ВІЙСЬКОВОЗОВБОВ'ЯЗАНИХ ТА ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ ХІРУРГІЧНОЮ ПАТОЛОГІЄЮ

А.М. Капталан¹, Д.А. Нога², І.І. Клоченя³, В.В. Якимець⁴, В.Л. Савицький⁴,
О.М. Власенко⁴, О.А. Канора⁵

¹ДУ “Науково-практичного медичного центру дитячої кардіології та кардіохірургії” МОЗ України

²ДУ “Медичний інститут Української асоціації народної медицини”

³ДП Клінічний санаторій “Карпати”, м. Мукачево

⁴Українська військово-медична академія МО України

⁵НМУ імені О.О. Богомольця

Резюме. У статті вивчена структура і динаміка захворюваності на окремі хвороби хірургічного профілю військовозовбобов'язаних та військовослужбовців Збройних Сил України, які впливають на їх боєздатність та в подальшому на їх придатність до військової служби. Встановлені особливості захворюваності військовозовбобов'язаних та військовослужбовців Збройних Сил України на окремі хвороби хірургічного профілю на прикладі Хвороб органів травлення.

Ключові слова: захворюваність, військовослужбовці, військовозовбобов'язані, хвороби хірургічного профілю.

Вступ. Сучасна міжнародна обстановка характеризується численними військовими конфліктами та загрозою для України бути втягнутою до бойових дій. В умовах різкого ускладнення внутрішньополітичної обстановки в країні,

втручанням Російської Федерації у внутрішні справи України та проведенням антитерористичної операції (АТО) з формуванням територіальних військових з'єднань на території України у відповідності до проекту "Програми реформування та розвитку Збройних Сил (ЗС) України на 2012-2016 роки", а також нової редакції Воєнної доктрини, передбачене одним із завдань забезпечення боєздатності військ в різних умовах ведення бойових дій [1-6].

Боєздатність ЗС України ґрунтується на відповідних видах забезпечення, до яких входить система надання хірургічної допомоги військовослужбовцям. Постраждали хірургічного профілю у сучасних воєнних конфліктах складають майже 75% від загальної величини санітарних втрат. Для задоволення потреб військовослужбовців у лікуванні хірургічної патології медична служба стоїть на шляху переходу на інтенсивний шлях діяльності. Комплексна оцінка захворюваності окремими хворобами хірургічного профілю, прогнозування розвитку хірургічної патології і, відповідно, координація профілактичних та лікувальних заходів повинні бути першочерговими завданнями на первинному рівні надання хірургічної допомоги [7-11].

Враховуючи вказане, є актуальним вивчення захворюваності військовослужбовців окремими хворобами хірургічного профілю.

Матеріали та методи дослідження. Вивчення особливостей захворюваності військовослужбовців на хвороби хірургічного профілю проводилося на прикладі хвороб органів травлення, структури і динаміки їх захворюваності, які впливають на їх боєздатність та в подальшому на їх придатність до військової служби проводилося при аналізі звітної документації (ф. 2 мед., ф. 3 мед.) за 2009-2013 рр. з використанням статистичного, гігієнічного методів дослідження. Метою дослідження є вивчення особливостей динаміки та структури захворюваності хірургічною патологією (на прикладі хвороб органів травлення) військовослужбовців та військовозобов'язаних мобілізаційного резерву Збройних Сил України.

Результати дослідження та їх обговорення. Нами був проведений аналіз показників загальної захворюваності військовослужбовців Збройних Сил України за 2009 – 2013 рр. в тому числі з урахуванням категорій військовослужбовців (строкова служба, офіцери, за контрактом) з врахуванням хвороб хірургічного профілю. Загальна захворюваність у військовослужбовців строкової служби становила 3162,1%, у офіцерів 1456,9%, у військовослужбовців за контрактом – 1161,3%, рис. 1.

Загальні рівні захворюваності у військовослужбовців строкової служби по класам хвороб мали тенденцію до збільшення показників з 2933,2% в 2009 році до 3493,5% в 2013 році. Загальні рівні захворюваності у військовослужбовців за контрактом мали тенденцію до зростання показників з 1129,5% в 2009 році до 1265,9% в 2013 році.

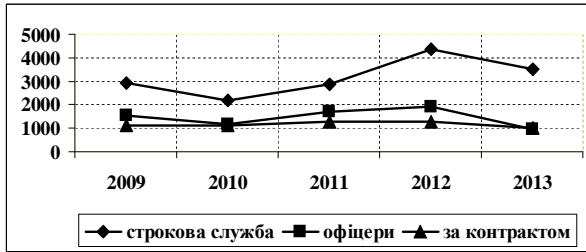

Рис. 1. Динаміка рівнів загальної захворюваності серед військовослужбовців ЗС України за 2009-2013 роки.

Загальні рівні захворюваності у офіцерів були нижчими ніж у рядового складу, відмічалася тенденція до зменшення показників з 1555,5 ‰ в 2009 році до 981,4 ‰ в 2013 році.

Вчення особливостей захворюваності військовозобов'язаних та військовослужбовців Збройних Сил України хірургічною патологією проводилося на прикладі Хвороб органів травлення (XI клас), які в структурі захворюваності (I-XXI класи) військовослужбовців строкової служби, за контрактом та офіцерського складу в сукупності становили 14,83%, 14,02% та 17,11% відповідно, рис. 2.

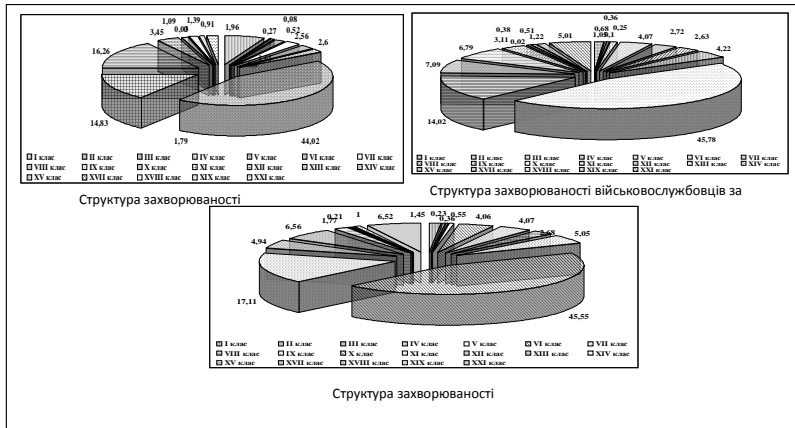

Рис. 2. Структура захворюваності військовослужбовців Збройних Сил України в 2009-2013 рр.(%)

В ході дослідження встановлено, що за 2009 – 2013 рр. в структурі загальної захворюваності хвороби органів травлення займали 3 рангове місце серед військовослужбовців строкової служби, вони склали 14,6% з показником 461,2‰, друге місце у офіцерів 16,6% (242,1‰) та у військовослужбовців за контрактом 14,5% (167,8‰) рис. 2.

Загальні рівні захворюваності даного контингенту в результаті хвороб органів травлення мали тенденцію до збільшення показників з 393,1 % у 2009 році до 547,6 % у 2013 році, рис. 3.

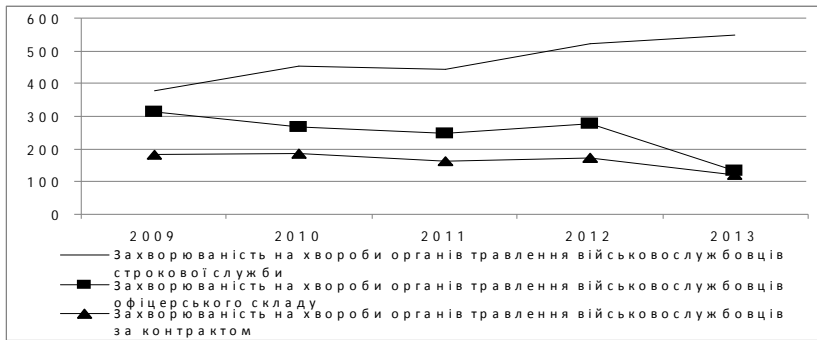

Рис. 3. Захворюваність на хвороби органів травлення військовослужбовців Збройних Сил України в 2009-2013 рр.

А серед офіцерів та військовослужбовців за контрактом захворюваність на хвороби органів травлення мали тенденцію до зменшення.

В структурі захворюваності військовослужбовців строкової служби на хвороби органів травлення по нозологічним формам хвороби хірургічного профілю в 2009–2013 рр. становили: виразка шлунку 0,31% (1,52%), виразка дванадцятипалої кишки 0,60% (2,78%), гострий апендицит 1,87% (8,72%), грижа 0,71% (3,34%), непрохідність кишок 0,15% (0,78%), рис. 4.

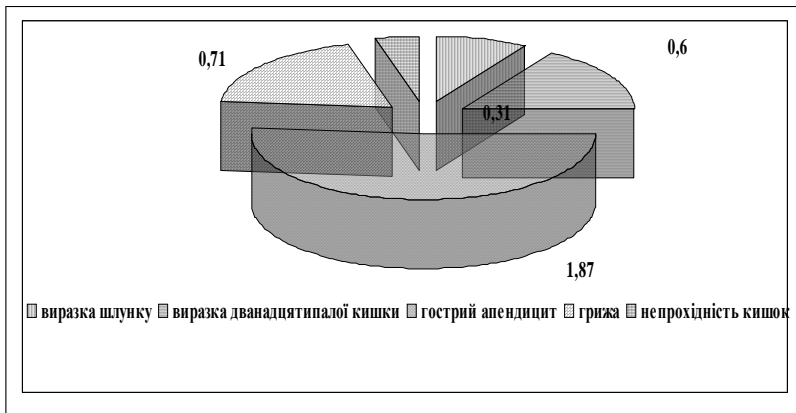

Рис. 4. Питома вага хвороб хірургічного профілю класу в захворюваності на хвороби органів травлення військовослужбовців строкової служби Збройних Сил України в 2009-2013 рр.

В структурі захворюваності офіцерів виразка шлунку становила 1,10% (2,68‰), виразка дванадцятипалої кишки 3,52% (8,34‰), гострий апендицит 0,81% (1,88‰), грижа 0,48% (1,12‰), непрохідність кишок 0,01% (0,02‰), рис. 5.

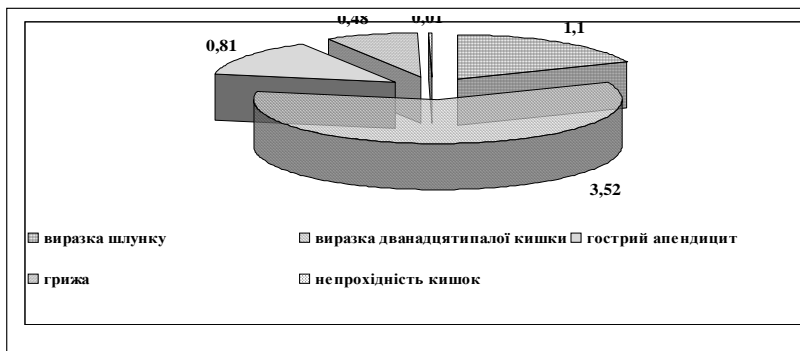

Рис. 5. Питома вага хвороб хірургічного профілю класу в захворюваності на хвороби органів травлення офіцерів Збройних Сил України в 2009-2013 рр.

В структурі захворюваності військовослужбовців за контрактом в результаті хвороб органів травлення по нозологічним формам хвороби хірургічного профілю становили: виразка шлунку 1,68% (1,03‰), виразка дванадцятипалої кишки 3,50% (5,80‰), гострий апендицит 1,42% (2,32‰), грижа 0,62% (1,02‰), непрохідність кишок 0,04% (0,06‰), рис. 4.6.

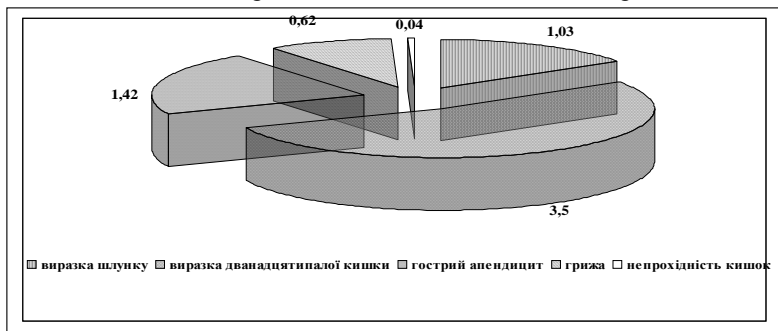

Рис. 6. Питома вага хвороб хірургічного профілю класу в захворюваності на хвороби органів травлення військовослужбовців за контрактом Збройних Сил України в 2009-2013 рр.

Висновки

1. Дослідженням встановлено, що загальна захворюваність військовослужбовців строкової служби в 2009-2013 рр. становила 3162,1‰, офіцерів 1456,9‰, військовослужбовців за контрактом – 1161,3‰. В структурі загальної захворюваності хвороби органів травлення займали друге рангове

місце у офіцерів - 16,6% (з показником захворюваності 242,1‰), у військовослужбовців за контрактом - 14,5% (з показником захворюваності 167,8‰) та 3 місце серед військовослужбовців строкової служби - 14,6% (з показником захворюваності 461,2‰).

2. В структурі захворюваності військовослужбовців строкової служби серед хвороб органів травлення перше місце серед хірургічної патології займали хвороби стравоходу, шлунку та 12-палої кишки (86,3‰) в тому числі: виразка 12-палої кишки (2,78‰), виразка шлунку (1,52‰), друге місце займали хвороби кишечника та очеревини (25,8‰) в тому числі: гострий апендицит (8,72‰), грижа (3,34‰) та непрохідність кишок (0,78‰).

3. В структурі захворюваності офіцерів серед хвороб органів травлення перше місце серед хірургічної патології займали хвороби стравоходу, шлунку та 12-палої кишки (35,1‰) в тому числі: виразка 12-палої кишки (8,34‰), виразка шлунку (2,68‰), друге місце займали хвороби кишечника та очеревини (5,1‰) в тому числі: гострий апендицит (1,88‰), грижа (1,12‰).

4. В структурі захворюваності військовослужбовців за контрактом класу хвороб органів травлення перше місце серед хірургічної патології займали хвороби стравоходу, шлунку та 12-палої кишки (11,8‰) в тому числі: виразка 12-палої кишки (5,80‰), виразка шлунку (1,03‰), друге місце займали хвороби кишечника та очеревини (13,7‰) в тому числі: гострий апендицит (2,32‰), грижа (1,02‰).

Література

1. Про оборону України: Закон України від 6 грудня 1991 р. // Законодавство України з питань військової сфери. - К.: Азимут-Україна. - 2003.

2. Стратегічний оборонний бюлетень України: Щорічник. - К.: Аванпост-прім, 2012. – 55 с.

3. Біла книга України 2012. Оборонна політика України: Щорічник. – К.: МО України, 2013.– 73 с.

4. Білий В. Я. Основні положення військово-медичної хірургічної доктрини / Білий В. Я., Заруцький Я. Л., Денисенко В. М., Собко І. В. // Військова медицина України. – 2005. – № 1. – С. 20–28.

5. Білий В.Я. Військова хірургія з хірургією надзвичайних ситуацій / В.Я. Білий, П.І Білінський, В.В. Бігуняк та ін. за ред. В.Я. Білого. – Тернопіль: Укрмедкнига, 2004. – 324 с.

6. Білий В.Я. Концепція професійного здоров'я військовослужбовців у Програмі будівництва та розвитку ЗС України / В.Я. Білий, О.О. Сохін, М.М. Вовкодав [та ін.] // Наука і оборона. – 2000.– №3.– С. 22-26.

7. Бадюк М.І. Організація медичного забезпечення військ / М.І. Бадюк, Ф.М. Левченко, В.П. Токарчук [та ін.]. – К.: МП Леся, 2005. – 425 с.

8. Барынькин В.М. Локальные войны на современном этапе (характер, содержание, классификация) / В.М. Барынькин // Военная мысль. – 2004. – №2. – С. 2–8.

9. Михайлець В.Ю. Вивчення стану здоров'я військовослужбовців із числа молодого поповнення навчального центру / В.Ю. Михайлець, М.І.Хижняк, В.В. Косарчук // Проблеми військової охорони здоров'я. - 2002. - № 12. - С. 223-229.

10. Михайлець В.Ю. Стан здоров'я призовників і заходи поліпшення комплектування Збройних Сил України / В.Ю. Михайлець, М.І. Хижняк, В.В. Косарчук [та ін.] // Проблеми військової охорони здоров'я. – 2002. – № 12. – С. 237-242.

11. Захараш М.П. Питання оптимізації медичної та медико-експертної допомоги військовослужбовцям на регіональному рівні / М.П.Захараш, О.В.Сергієні, А.М. Кравченко, Г.І. Тітов // Україна. Здоров'я нації. – 2008. - №2. – С. 192-195.

Резюме. *В статье изученная структура и динамика заболеваемости на отдельные болезни хирургического профиля военнообязанных и военнослужащих Вооруженных Сил Украины, которые влияют на их боеспособность и в дальнейшем на их пригодность к военной службе. Установленные особенности заболеваемости военнообязанных и военнослужащих Вооруженных Сил Украины на отдельные болезни хирургического профиля на примере Болезней органов пищеварения.*

Ключевые слова: *заболеваемость, военнослужащие, военнообязанные, болезни хирургического профиля.*

Summary. *In the article the studied structure and dynamics of morbidity are on separate illnesses of surgical profile of liable for military service and servicemen of the Armed Forces of Ukraine, that influence on their battle-worthiness and in future on their fitness to military service. The Set features of morbidity of liable for military service and servicemen of the Armed Forces of Ukraine on separate illnesses of surgical profile on the example of Illnesses of organs of digestion.*

Keywords: *morbidity, servicemen liable for military service, illnesses surgical pathology.*